

**RESUMO DA
PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
DO DEPARTAMENTO DE FILOSOFÍA
CURSO 2016-17**

***IES RAMÓN MENÉNDEZ PIDAL
A CORUÑA***

Valores éticos-1º/2º/3º/4º ESO

Filosofía-4º ESO

Filosofía-1º Bacharelato

Antropoloxía-1º Bacharelato

Introducción á socioloxía-1º Bacharelato

Historia da filosofía-2º Bacharelato

Psicoloxía-2º Bacharelato

Ética e filosofía do dereito-2º Bacharelato

VALORES ÉTICOS (1º / 2º / 3º/ 4º ESO)

OBXECTIVOS:

- Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos.
- Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo
- Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles.
- Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información.
- Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas.

CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN:

1º ESO:

Bloque 1. A dignidade da persoa (1ª avalación)

Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais (1ª avalación)

Bloque 3. A reflexión ética (2ª avalación)

Bloque 5. Os valores éticos, o dereito, a Declaración Universal dos Dereitos Humanos (DUDH) e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos (3ª avalación)

2º ESO:

Bloque 1. A dignidade da persoa (1ª avalación)

Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais (1ª avalación)

Bloque 3. A reflexión ética (2ª avalación)

Bloque 4. A xustiza e a política (2ª avalación)

Bloque 5. Os valores éticos, o dereito, a Declaración Universal dos Dereitos Humanos (DUDH) e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos (3ª avalación)

Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía (3ª avalación)

3º ESO:

Bloque 1. A xustiza e a política (1ª avalación)

Bloque 2. Os valores éticos, o dereito, a Declaración Universal dos Dereitos Humanos (DUDH) e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos (2ª avalación)

Bloque 3. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía (3ª avalación)

4º ESO:

Bloque 1. A dignidade da persoa (1ª avalación)

Bloque 2. A comprensión, o respecto e a igualdade nas relacións interpersoais (1ª avalación)

Bloque 3. A reflexión ética (2ª avalación)

Bloque 4. A xustiza e a política (2ª avalación)

Bloque 5. Os valores éticos, o dereito, a Declaración Universal dos Dereitos Humanos (DUDH) e outros tratados internacionais sobre dereitos humanos (3ª avalación)

Bloque 6. Os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía (3ª avalación)

CONTIDOS MÍNIMOS:

1º ESO

- Persoa e personalidade.
- A intelixencia emocional e o seu papel no desenvolvemento moral da persoa.
- Emocións, sentimentos e vida moral.
- A natureza social do ser humano.

- Relación dialéctica entre individuo e sociedade.
- Proceso de socialización: interiorización de valores e normas morais.
- Diferenzas entre ética e moral
- Conduta instintiva animal e o comportamento racional, libre e moral do ser humano.
- Valores e normas éticas.
- Preámbulo da DUDH: a dignidade das persoas como fundamento dos seus dereitos universais, inalienables e innatos.
- Dereitos da muller.

2º ESO:

- Conceptos de persoa achegados pola filosofía.
- Visión kantiana: a persoa como suxeito autónomo e como un fin en si mesma.
- Noción aristotélica da virtude: relación cos actos, os hábitos e o carácter. Virtudes éticas.
- Diferenzas entre ética e dereito
- Diferenza entre ética e moral
- Os valores éticos
- Especificidade das normas éticas.
- Relativismo moral dos sofistas.
- Intelectualismo moral en Sócrates e Platón.
- Relativismo moral fronte a obxectivismo moral.
- A ética de Epicuro como ética de fins.
- O eudemonismo aristotélico como ética de fins.
- O utilitarismo como ética de fins
- O pensamento aristotélico.
- A política de Aristóteles.
- Relacións entre ética e dereito.
- Dimensión moral da ciencia e da tecnoloxía polo seu impacto en todos os ámbitos da vida humana.
- Valores recollidos na DUDH como criterio para fixar límites á investigación científico-tecnolóxica.

3º ESO:

- A democracia como forma de goberno na que se plasman os principios éticos da DUDH.
- O Estado de dereito.
- Léxico da unidade: democracia, cidadán/cidadá, soberanía, autonomía persoal, igualdade, xustiza, representatividade, etc.
- Dereitos e liberdades públicas fundamentais na Constitución española.
- Deberes cidadáns na Constitución española.
- Relación entre ética e dereito.
- Relación entre legalidade e lexitimidade.
- Xustificación das normas xurídicas.
- Convencionalismo dos sofistas.
- Iusnaturalismo. Iusnaturalismo de Locke.
- Iuspositivismo de Kelsen.
- Necesidade de criterios éticos na investigación científica. Progreso científico-técnico e valores éticos.

4º ESO:

- Léxico do bloque: dignidade da persoa, fraternidade, liberdade humana, trato digno, xuízo xusto, trato inhumano ou degradante, detención arbitraria, presunción de inocencia, discriminación, violación de dereitos, etc.
- Fenómeno da socialización global.
- Perigos da socialización global á marxe dos valores éticos universais.
- Medios de comunicación de masas e socialización global. Conflito entre liberdade de expresión ou outros dereitos.
- Novos campos da ética aplicada: profesional, bioética, ambiente, economía, empresa, ciencia e tecnoloxía, etc.
- Éticas formais e éticas materiais.
- Ética kantiana: carácter formal. Autonomía da persoa como valor ético fundamental.
- Ética do discurso, de Apel e Habermas, como ética formal. Relación coa ética de Kant.
- Democracia e xustiza.
- Dereito e leis: finalidade, características e xustificación ética.
- Conflitos entre principios éticos individuais e principios normativos sociais.
- Teoría da xustiza de Rawls: posición orixinal e veo de ignorancia; criterio de imparcialidade; función dos dous principios de xustiza.
- Validez ética dos proxectos científicos e tecnolóxicos.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES:

1º ESO:

- Describe as características principais da persoa: substancia independente, racional e libre.
- Identifica en que consiste a personalidade e os factores xenéticos, sociais, culturais e do contorno que inflúen na súa construción, e aprecia a capacidade de autodeterminación no ser humano.
- Define a intelixencia emocional e as súas características, valorando a súa importancia na construción moral do ente humano.
- Explica por que o ser humano é social por natureza e valora as consecuencias que ten este feito na súa vida persoal e moral.
- Recoñece as diferenzas entre a ética e a moral.
- Distingue entre a conduta instintiva do animal e o comportamento racional e libre do ser humano, destacando a magnitude das súas diferenzas e apreciando as consecuencias que estas teñen na vida das persoas.
- Analiza algúns factores biolóxicos, psicolóxicos, sociais, culturais e ambientais, que inflúen no desenvolvemento da intelixencia e a vontade, nomeadamente o papel da educación, e expón as súas conclusións de forma clara, mediante unha presentación realizada con soportes informáticos e audiovisuais.
- Explica a diferenza entre os valores éticos e o resto dos valores, e valora a importancia para a persoa dos valores éticos.
- Explica e aprecia en que consiste a dignidade que esta declaración recoñece ao ser humano como persoa, posuidora duns dereitos universais, inalienables e innatos, mediante a lectura do seu preámbulo.

- Dá razóns sobre a orixe histórica do problema dos dereitos da muller, recoñecendo os patróns económicos e socioculturais que fomentaron a violencia e a desigualdade de xénero.

2º ESO:

- Explica a concepción kantiana do concepto de persoa, como suxeito autónomo capaz de ditar as súas propias normas morais.
- Sinala en que consiste a virtude e as súas características en Aristóteles.
- Distingue entre os ámbitos de acción que corresponden á ética e ao dereito.
- Recoñece as diferenzas entre a ética e a moral.
- Describe as características distintivas dos valores éticos.
- Coñece os motivos que levaron a Sócrates a afirmar o "intelectualismo moral", e explica en que consiste e a postura de Platón ao respecto.
- Compara o relativismo e o obxectivismo moral.
- Enuncia os aspectos fundamentais da teoría hedonista de Epicuro.
- Explica o significado do termo "eudemonismo" e o que para Aristóteles significa a felicidade como ben supremo.
- Fai unha recensión das ideas fundamentais da ética utilitarista.
- Explica e aprecia as razóns que dá Aristóteles para establecer un vínculo necesario entre ética, política e xustiza.
- As diferenzas, as semellanzas e os vínculos entre a ética e o dereito.

3º ESO:

- Fundamenta racionalmente e eticamente a elección da democracia como un sistema que está por riba doutras formas de goberno, polo feito de incorporar nos seus principios os valores éticos sinalados na DUDH.
- Define o concepto de "Estado de dereito" e establece a súa relación coa defensa dos valores éticos e cívicos na sociedade democrática.
- Describe o significado dos seguintes conceptos e establece a relación entre eles: democracia, cidadán/cidadá, soberanía, autonomía persoal, igualdade, xustiza, representatividade, etc.
- Identifica e aprecia os valores éticos máis salientables nos que se fundamenta a Constitución española, e sinala a orixe da súa lexitimidade e a súa finalidade, mediante a lectura comprensiva e comentada do seu preámbulo.
- Diferenzas, semellanzas e vínculos existentes entre a legalidade e a lexitimidade.
- Destaca e valora, no pensamento sofista, a distinción entre "physis" e "nomos".
- Analiza información sobre o positivismo xurídico de Kelsen.
- Os valores éticos da DUDH.

4º ESO:

- Relaciona adecuadamente os termos e as expresións seguintes, que se utilizan na DUDH: dignidade da persoa, fraternidade, liberdade humana, trato digno, xuízo xusto, trato inhumano ou degradante, detención arbitraria, presunción de inocencia, discriminación, violación de dereitos, etc
- Describe e avalía o proceso de socialización global.
- Sinala algúns dos novos campos aos que se aplica a ética (profesional, bioética, ambiente, economía, empresa, ciencia e tecnoloxía, etc.).
- Define os elementos distintivos das éticas formais e compáraos cos relativos ás éticas materiais.
- Explica as características da ética kantiana (formal, universal e racional), así como a importancia da súa achega á ética universal.

- Aprecia, na ética kantiana, o seu fundamento na autonomía da persoa como valor ético esencial e a súa manifestación no imperativo categórico e as súas formulacións.
- Identifica a ética do discurso como unha ética formal e describe en que consiste o imperativo categórico que formula, sinalando as similitudes e as diferenzas que posúe co imperativo da ética de Kant.
- Comprende a importancia que ten para a democracia e a xustiza, que os cidadáns e as cidadás coñezan e cumpran os seus deberes (defensa dos valores éticos e cívicos, coidado e conservación de todos os bens e servizos públicos, participación na elección de representantes políticos/as, respecto e tolerancia á pluralidade de ideas e de crenzas, acatamento das leis e das sentenzas dos tribunais de xustiza, pagamento dos impostos establecidos, etc.).
- Diserta e elabora conclusións, en grupo, acerca das terribles consecuencias que pode ter para o ser humano o fenómeno da globalización, se non se establece unha regulación ética e política (egoísmo, desigualdade, interdependencia, internacionalización dos conflitos armados, imposición de modelos culturais determinados por intereses económicos que promoven o consumismo e a perda de liberdade humana, etc.).
- Explica a finalidade e as características das leis xurídicas dentro do Estado e a súa xustificación ética, como fundamento da súa lexitimidade e da súa obediencia.
- Debate acerca da solución de problemas nos que hai un conflito entre os valores e principios éticos do individuo e os da orde civil, formulando solucións razoadas, en casos como os de desobediencia civil e obxección de conciencia.
- Procura información en internet co fin de definir os principais conceptos utilizados na teoría de Rawls e establece unha relación entre eles (posición orixinal e veo de ignorancia, criterio de imparcialidade e función dos dous principios de xustiza que propón).
- Realiza un xuízo crítico acerca da teoría de Rawls e explica a súa conclusión argumentada acerca dela.
- Utiliza información de forma selectiva para atopar algúns criterios que cumpra ter en conta para estimar a viabilidade de proxectos científicos e tecnolóxicos, considerando a idoneidade ética dos obxectivos que pretenden e a avaliación dos riscos e as consecuencias persoais, sociais e ambientais que a súa aplicación poida ter.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Construír un concepto de persoa, consciente de que esta é indefinible, valorando a dignidade que posúe polo feito de ser libre.
- Describir en que consiste a personalidade e valorar a importancia de enriquecela con valores e virtudes éticas, mediante o esforzo e a vontade persoal.
- Analizar en que consiste a intelixencia emocional e valorar a súa importancia no desenvolvemento moral do ser humano.
- Coñecer os fundamentos da natureza social do ser humano
- Distinguir entre ética e moral
- Destacar o significado e a importancia da natureza moral do ser humano, tomando conciencia da necesidade que ten de normas éticas.
- Identificar, no preámbulo da DUDH, o respecto á dignidade das persoas e os seus atributos esenciais como o fundamento do que derivan todos os dereitos humanos.
- Sinalar e apreciar a adecuación da Constitución española aos principios éticos definidos pola DUDH.

- Estimar a importancia do problema actual do exercicio dos dereitos da muller e da infancia en grande parte do mundo, coñecendo as súas causas e tomando conciencia deles, coa finalidade de promover a súa solución.
- Coñecer e valorar as teorías éticas máis importantes: Os sofistas, Sócrates, Platón, Aristóteles, os epicúreos, Kant, os utilitaristas, etc.
- Distinguir entre ética e dereito.
- Comprender e valorar a importancia da relación entre os conceptos de ética, política e xustiza.
- Recoñecer a importancia da dimensión moral da ciencia e a tecnoloxía.
- Explicar en que consiste a socialización global e a súa relación cos medios de comunicación masiva.
- Disertar acerca da teoría de Rawls baseada na xustiza.

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

- Actividades de avaliación continua (resumos, esquemas, disertacións, cuestionarios, debates, exposicións, explicación e comentarios de textos breves, comentarios de libros e películas, busca de información, etc.).
- Exame sobre os contidos teóricos.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN:

- Ao longo do curso faránse tres probas, unha por cada avaliación.
- En cada proba o 50% da cualificación como mínimo corresponderá ás actividades de avaliación continua, e un 50% como máximo ao exame sobre os contidos teóricos.
- Para aprobar a materia en xuño haberá que acadar un cinco na media aritmética da cualificación das tres probas.
- Tamén aprobará quen cumpra os seguintes requisitos: boa actitude e comportamento correcto (non ser amonestado por escrito), asistencia regular a clase, realizar todas as actividades, presentarse a todos os exames, puntuar en todos eles e aprobar alomenos unha proba.
- Na recuperación global de xuño haberá que presentar unhas actividades (50% da cualificación).
- Na proba extraordinaria de setembro haberá que presentar unhas actividades (50% da cualificación).

FILOSOFÍA (4º ESO)

OBXECTIVOS:

- Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos.
- Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo
- Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles.
- Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información.
- Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas.

CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN:

- Bloque 1. A Filosofía (1ª avaliación)
- Bloque 2. Identidade persoal (1ª avaliación)
- Bloque 3. Socialización (2ª avaliación)
- Bloque 4. Pensamento (2ª avaliación)
- Bloque 5. Realidade e metafísica (3ª avaliación)
- Bloque 6. Transformación (3ª avaliación)

CONTIDOS MÍNIMOS:

- Conceptos do bloque "*A filosofía*": filosofía, mito, logos, saber, opinión, abstracto, concreto, razón, sentidos, *arché*, causa, monismo, dualismo, pluralismo, substancia, prexuízo, etc.
- Modos de pensar: coñecer, opinar, argumentar, interpretar, razoar, analizar, criticar, descubrir, crear.
- A necesidade de dar sentido como consubstancial ao ser humano.
- Funcións da filosofía nas súas vertentes teórica e práctica.
- Conceptos do bloque "*Identidade persoal*": personalidade, temperamento, carácter, conciencia, inconsciencia, condutismo, cognitivismo, psicoloxía humanística, psicanálise, etc.
- A personalidade.
- Teorías sobre a personalidade
- Etapas do desenvolvemento da identidade persoal. Tipos de personalidade.
- O inconsciente na psicanálise.
- O innato e o adquirido na formación da personalidade.
- Impulsos, emocións e sentimentos.
- Cultura e sociedade. Compoñentes socioculturais do ser humano.
- Contidos culturais: institucións, ideas, crenzas, valores, obxectos materiais, etc.
- Niveis biolóxico, afectivo e cognitivo na internalización da cultura.
- Elementos do proceso de socialización: socialización primaria e secundaria.
- Teses fundamentais sobre a orixe da sociedade e o Estado.
- Diferenzas culturais. Relativismo cultural e etnocentrismo.
- Conceptos do bloque "*Pensamento*": razón, sentidos, experiencia, abstracción, universalidade, sistematicidade, racionalismo, dogmatismo, empirismo, límite, intelixencia, intelixencia emocional, certeza e erro.
- Características da racionalidade humana.
- Posibilidades e límites da razón.

- A verdade e os seus tipos: a verdade como correspondencia; a verdade segundo o pragmatismo americano; a verdade desde o perspectivismo e o consenso.
- Papel do erro na procura da verdade. O erro como oportunidade.
- Conceptos do bloque "*Realidade e metafísica*": metafísica, realidade, pregunta radical, esencia, natureza, cosmos, caos, creación, finalismo, contingente, mecanicismo e determinismo.
- Metafísica: o seu obxecto e o seu método.
- Sentido da existencia. Vida e morte.
- Lugar do ser humano no mundo.
- Conceptos do bloque "*Transformación-ética*": vontade, liberdade negativa, liberdade positiva, autodeterminación, libre albedrío, determinismo, indeterminismo e condicionamento.
- Libre albedrío e vontade.
- Conceptos do bloque "*Transformación-Estética*": estética, creatividade, sinapse neuronal, imaxinación, pensamento diverxente, pensamento converxente e serendipia.
- Creatividade humana.
- Fases do proceso creativo.
- Relación entre liberdade e creatividade.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES:

- Define e utiliza conceptos como filosofía, mito, logos, saber, opinión, abstracto, concreto, razón, sentidos, *arché*, causa, monismo, dualismo, pluralismo, substancia ou prexuízo, e elabora un glosario con eles.
- Distingue entre, coñecer, opinar, argumentar, interpretar, razoar, analizar, criticar, descubrir e crear.
- Realiza pequenos ensaios, argumentando as súas opinións de xeito razoado, no que pretenda dar sentido a algún conxunto de experiencias.
- Diserta sobre as posibilidades da filosofía segundo as súas funcionalidades.
- Define e utiliza conceptos como personalidade, temperamento, carácter, conciencia, inconsciencia, condutismo, cognitivismo, psicoloxía humanística, psicanálise, e elabora un glosario con eses termos.
- Define e caracteriza o que é a personalidade.
- Coñece as teses fundamentais sobre a personalidade e argumenta sobre iso.
- Le textos literarios nos que se analiza a personalidade dos personaxes, identifica os trazos e os tipos de personalidade, e reflexiona por escrito sobre a temática.
- Analiza que se entende por inconsciente.
- Le e analiza textos filosóficos, literarios ou científicos cuxo punto de reflexión sexa a herdanza adquirida na formación da personalidade, incidindo no autoconhecimento.
- Investiga e selecciona información significativa sobre conceptos fundamentais de filosofía da mente.
- Define e utiliza con rigor conceptos como motivación, emoción, sentimento, necesidades primarias e secundarias, autorrealización, vida afectiva e frustración.
- Analiza e argumenta sobre textos breves e significativos de autores salientables sobre as emocións, e argumenta por escrito as propias opinións.

- Define e utiliza conceptos como individualidade, alteridade, socialización, estado de natureza, dereitos naturais, contrato social, respecto, propiedade, Estado, lexitimación, institucionalización, rol, status, conflito e cambio social, e globalización.
- Define e explica o significado dos conceptos de cultura e de sociedade, facendo referencia aos compoñentes socioculturais que hai no ser humano.
- Expresa algúns dos principais contidos culturais, como son as institucións, as ideas, as crenzas, os valores, os obxectos materiais, etc.
- Coñece os niveis aos que se realiza a internalización dos contidos culturais dunha sociedade; é dicir, a nivel biolóxico, afectivo e cognitivo.
- Describe a socialización primaria e secundaria.
- Explica as teses fundamentais sobre a orixe da sociedade e o Estado.
- Explica o que é unha civilización e pon exemplos fundamentados, e investiga e reflexiona sobre as semellanzas e as diferenzas entre oriente e occidente.
- Reflexiona por escrito sobre o papel activo dun/dunha mesmo/a no seu contexto sociocultural, como ser capaz de innovar e xerar cambios culturais.
- Coñece o relativismo cultural e o etnocentrismo, e reflexiona sobre eles, expresando conclusións propias e achegando exemplos con feitos investigados e contrastados en internet.
- Define e utiliza conceptos como razón, sentidos, experiencia, abstracción, universalidade, sistematicidade, racionalismo, dogmatismo, empirismo, límite, intelixencia, intelixencia emocional, certeza e erro.
- Explica o que é a racionalidade e describe algunhas das súas características.
- Identifica as dúas posibilidades de aplicación da racionalidade: teórica e práctica.
- Explica as teses centrais da teoría da intelixencia emocional.
- Argumenta sobre a relación entre a razón e as emocións.
- Define algúns tipos de verdade, como son a verdade como correspondencia, a verdade segundo o pragmatismo americano e a verdade desde o perspectivismo.
- Reflexiona sobre a parte positiva de equivocarse e a importancia do erro como posibilidade de procura de novas estratexias e solucións.
- Define e utiliza conceptos como metafísica, realidade, pregunta radical, esencia, natureza, cosmos, caos, creación, finalismo, continxente, mecanicismo e determinismo.
- Define o que é a metafísica, o seu obxecto de coñecemento e o seu modo característico de preguntar sobre a realidade.
- Coñece as teses centrais do vitalismo de filósofos/as que reflexionan sobre a vida.
- Analiza textos literarios, filosóficos e científicos que versan sobre temas metafísicos como a existencia, a morte, o devir histórico ou o lugar do individuo na realidade, e expón as súas propias reflexións ao respecto.
- Define e utiliza conceptos como vontade, liberdade negativa, liberdade positiva, autodeterminación, libre albedrío, determinismo, indeterminismo e condicionamento.
- Analiza textos breves sobre o tema da liberdade, e argumenta a propia opinión.
- Explica o que é o libre albedrío e a facultade humana da vontade.
- Expón as súas reflexións sobre a posibilidade de que exista ou non o libre albedrío, tendo en conta os avances no coñecemento da xenética e a neurociencia.

- Argumenta sobre as posibilidades do ser humano de actuar libremente, tendo en conta que é un ser natural.
- Expresa diferentes posturas de filósofos en torno ao tema da liberdade.
- Define e utiliza conceptos como estética, creatividade, sinapse neuronal, imaxinación, pensamento diverxente, pensamento converxente e serendipia.
- Le e comenta textos breves e significativos sobre o mecanismo de aparición de ideas novas.
- Explica o que é a imaxinación e exemplifícaa mediante a redacción de relatos breves de temática filosófica.
- Analiza textos de literatura fantástica, considerando os elementos especificamente creativos e reflexionando sobre eles.
- Explica as fases do proceso creativo.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Comprender o que é a reflexión filosófica, diferenciándoa doutros tipos de saberes que estudan aspectos concretos da realidade e do individuo.
- Coñecer a orixe da filosofía occidental (onde, cando e por que xorde), distinguíndoa dos saberes prerracionais, o mito e a maxia, en tanto que saber práctico, e comparándoa con algunhas características xerais das filosofías orientais.
- Identificar o primeiro interrogante filosófico da filosofía grega, a pregunta pola orixe, e coñecer as primeiras respostas dadas polos primeiros pensadores gregos.
- Coñecer o xiro antropolóxico da filosofía no século V a.C.
- Definir o que é a personalidade, así como os principais conceptos relacionados con ela.
- Coñecer e explicar as teses centrais dalgunhas teorías sobre a personalidade.
- Recoñecer, no marco da teoría cognitiva, o valor do coñecemento como elemento motivador da conduta humana, reflexionando sobre a consideración do ser humano como animal racional.
- Explicar as ideas centrais da teoría humanística sobre a motivación, reflexionando sobre o carácter da motivación como elemento distintivo do ser humano fronte ao simplemente animal.
- Coñecer a condición afectiva do ser humano, distinguindo entre impulsos, emocións e sentimentos, e recoñecendo o papel do corpo na posibilidade de manifestación do afectivo.
- Coñecer, desde a historia da filosofía, algunhas das reflexións sobre aspectos que caracterizan o ser humano en canto tal, valorando a función da filosofía como saber orixinario e integrador de múltiples perspectivas cuxo centro común é a persoa.
- Explicar as teorías da alma de Platón e de Aristóteles, reflexionando sobre a consideración e a relación entre a alma, o corpo e os afectos, que se analizan nesas teorías.
- Coñecer a importancia da introspección sinalada por Agostiño de Hipona, como método de auto-coñecemento e de formación da propia identidade.
- Describir e comparar a concepción cartesiana do papel do pensamento como aspecto que define o individuo, fronte ás concepcións materialistas e mecanicistas do home-máquina no materialismo francés do século XVIII.
- Coñecer a importancia da facultade da vontade como elemento definitorio do humano.
- Recoñecer a dimensión social e cultural do ser humano, identificando e distinguindo os conceptos de cultura e de sociedade.
- Coñecer os elementos do proceso de socialización e relacionalos coa propia personalidade.

- Comprender o sentido do concepto de civilización, relacionando as súas semellanzas e diferenzas co concepto de cultura.
- Reflexionar e indagar sobre o relativismo cultural e o etnocentrismo.
- Distinguir a racionalidade teórica da racionalidade práctica, así como teoría e experiencia.
- Coñecer a concepción contemporánea sobre a intelixencia, incidindo na teoría da intelixencia emocional de Daniel Goleman.
- Comprender algúns dos principais tipos de verdade (a verdade como correspondencia; a verdade segundo o pragmatismo americano; a verdade desde o perspectivismo e o consenso) e reflexionar sobre a posibilidade de alcanzar a verdade absoluta.
- Coñecer o significado do termo "*metafísica*", comprendendo que é a principal disciplina das que compoñen a filosofía, identificando o seu obxectivo fundamental, consistente en realizar preguntas radicais sobre a realidade, e entendendo en que consiste o "*preguntar radical*".
- Comprender unha das principais respostas á pregunta acerca do que é a natureza e identificar esta non só como *a esencia* de cada ser, senón ademais como o *conxunto de todas as cousas* que hai, e coñecer algunhas das grandes preguntas metafísicas acerca da natureza: a orixe e a finalidade do Universo, a orde que rexe a natureza, se é que a hai, e o posto do ser humano no Cosmos, reflexionando sobre as implicacións filosóficas de cada unha destas cuestións.
- Reflexionar sobre a interrogación polo sentido da existencia, explicando as teses centrais dalgunhas teorías filosóficas da vida, e disertar razoadamente sobre a vida ou a morte, ou o devir histórico, ou o lugar do individuo na realidade, entre outras cuestións metafísicas.
- Coñecer os dous significados do concepto de liberdade de acción (liberdade negativa e liberdade positiva), e aplicarlos tanto no ámbito da sociedade política como no terreo da vida privada ou a liberdade interior.
- Comprender o que é o libre albedrío ou a liberdade interior, en relación coa posibilidade de autodeterminación dun mesmo e coa facultade da vontade.
- Reflexionar e argumentar sobre a relación entre a liberdade interior e a liberdade social e política.
- Coñecer a existencia de determinismo na natureza, analizando a posibilidade que ten o ser humano de ser libre, tendo en conta que é un ser natural e, en canto tal, sometido ás leis da natureza.
- Recoñecer as tres posturas sobre o problema da liberdade absoluta ou condicionada: a tese estoica, a negación do sometemento da vontade ás leis naturais de Kant e a posición intermedia, que rexeita non a liberdade, senón a liberdade absoluta.
- Coñecer a estética como a parte da filosofía que estuda o proceso creativo, a experiencia estética e a beleza.

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

- Actividades de avaliación continua (resumos, esquemas, disertacións, cuestionarios, debates, exposicións, explicación e comentarios de textos breves, comentarios de libros e películas, busca de información, etc.).
- Exame sobre os contidos teóricos.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN:

- Ao longo do curso faránse tres probas, unha por cada avaliación.
- En cada proba o 50% da cualificación como mínimo corresponderá ás actividades de avaliación continua, e un 50% como máximo ao exame sobre os contidos teóricos.
- Para aprobar a materia en xuño haberá que acadar un cinco na media aritmética da cualificación das tres probas.
- Tamén aprobará quen cumpra os seguintes requisitos: boa actitude e comportamento correcto (non ser amonestado por escrito), asistencia regular a clase, realizar todas as actividades, presentarse a todos os exames, puntuar en todos eles e aprobar alomenos unha proba.
- Na recuperación global de xuño haberá que presentar unhas actividades (50% da cualificación).
- Na proba extraordinaria de setembro haberá que presentar unhas actividades (50% da cualificación).

FILOSOFÍA (1º BACH.)

OBXECTIVOS:

- Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global.
- Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico.
- Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres.
- Afanzar os hábitos de lectura, estudo e traballo.
- Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución.
- Acceder aos coñecementos filosóficos fundamentais.

CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN:

- Bloque 1. O saber filosófico (1ª avaliación)
- Bloque 2. O coñecemento (1ª avaliación)
- Bloque 3. A realidade (2ª avaliación)
- Bloque 4. O ser humano desde a filosofía (2ª avaliación)
- Bloque 5. A racionalidade práctica (3ª avaliación)

CONTIDOS MÍNIMOS:

- Disciplinas teórico-prácticas do saber filosófico
- Racionalidade teórica e práctica.
- O saber filosófico a través da súa historia.
- Características da filosofía.
- Teoría do coñecemento.
- Graos e ferramentas do coñecer: razón, entendemento e sensibilidade.
- Abstracción.
- Problemas implicados no coñecer: posibilidades, límites e intereses; o irracional.
- Problema filosófico do coñecemento.
- A verdade como propiedade das cousas. A verdade como propiedade do entendemento: coherencia e adecuación.
- Algúns modelos filosóficos de explicación do coñecemento e o acceso á verdade.
- Textos filosóficos e textos pertencentes a outras ramas do saber relacionadas coas temáticas filosóficas estudadas.
- Relación entre filosofía e ciencia.
- A metafísica como explicación teórica da realidade.
- Pregunta polo ser como punto de partida da Filosofía. Platón fronte a Aristóteles.
- Interrogación metafísica sobre a verdadeira realidade: problema da aparencia e a realidade.
- Pregunta pola orixe e a estrutura do real.
- Caracterización da realidade: cambio ou permanencia, substancialismo estático fronte ao devir. Esencialismo e existencialismo.
- Necesidade de categorizar racionalmente o real.

- Uso dos procedementos de traballo intelectual (incluíndo os das tecnoloxías da información e da comunicación) adecuados á filosofía, en especial a asimilación e o uso rigoroso do léxico relacionado coas temáticas filosóficas estudadas.
- Textos filosóficos e textos pertencentes a outras ramas do saber relacionados coas temáticas filosóficas estudadas.
- A reflexión filosófica sobre o ser humano e o sentido da existencia: antropoloxía filosófica.
- Composición escrita de argumentos de reflexión filosófica e de discursos orais, manexando as regras básicas da retórica e a argumentación.
- Visión grega. Heroe homérico: concepto socrático. Dualismo platónico. Animal racional e político aristotélico. Materialismo e individualismo helenista.
- Pensamento medieval: creación á imaxe divina; nova concepción do corpo e a alma, da morte e da liberdade.
- Renacemento: antropocentrismo e humanismo.
- Modernidade e século XIX: razón, emocións e liberdade.
- O ser humano na filosofía contemporánea.
- Algunhas claves sobre o sentido da existencia humana.
- Cuestión do sentido, a esencia e a existencia, o eu, a liberdade, a morte, o destino, o azar, a historia e a necesidade de transcendencia.
- Teorías filosóficas sobre a relación entre mente e corpo.
- Racionalidade teórica e práctica.
- Orixe da ética occidental: Sócrates fronte aos sofistas.
- Principais teorías sobre a moral humana.
- Procura da felicidade.
- A boa vontade: Kant.
- A xustiza como virtude ético-política.
- Relativismo e universalismo moral.
- Fundamentos filosóficos do Estado.
- Principais interrogantes da filosofía política.
- A xustiza segundo Platón.
- convencionalismo nos sofistas.
- Realismo político: Maquiavelo.
- Contractualismo: Hobbes, Locke, Rousseau e Montesquieu.
- Función do pensamento utópico.
- Legalidade e lexitimidade.
- Filosofía e arte. Filosofía e literatura. Filosofía e música.
- Lóxica proposicional.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES:

- Recoñece as preguntas e os problemas que veñen caracterizando a filosofía desde a súa orixe.
- Identifica, relaciona e distingue as vertentes práctica e teórica do labor filosófico, así como as disciplinas que conforman a filosofía.
- Expresa por escrito as teses fundamentais dalgunhas das correntes filosóficas máis importantes do pensamento occidental.

- Comprende e usa con rigor conceptos filosóficos como razón, sentidos, mito, logos, arché, necesidade, continxencia, causa, existencia, metafísica, lóxica, gnoseoloxía, obxectividade, dogmatismo, criticismo, etc.
- Le e analiza de xeito crítico fragmentos de textos breves e significativos sobre a orixe da explicación racional e acerca das funcións e as características do pensamento filosófico, pertencentes a pensadores/as, que identifiquen as problemáticas filosóficas formuladas.
- Identifica e expresa de xeito claro e razoado os elementos e as problemáticas que implica o proceso do coñecemento da realidade, como é o dos seus graos, as súas posibilidades e os seus límites.
- Coñece e explica teorías acerca do coñecemento e a verdade, como son o idealismo, o realismo, o racionalismo, o empirismo, o perspectivismo, o consenso ou o escepticismo, e contrasta semellanzas e diferenzas entre os conceptos clave que manexan.
- Explica e contrasta criterios e teorías sobre a verdade, tanto no plano metafísico como no gnoseolóxico, usando con rigor termos como gnoseoloxía, razón, sentidos, abstracción, obxectividade, certeza, dúbida, evidencia, escepticismo, autoridade, probabilidade, prexuízo, coherencia, adecuación, consenso, incerteza, interese, irracional, etc., e construír un glosario de conceptos de xeito colaborativo, usando internet.
- Explica os obxectivos, as funcións e os principais elementos da ciencia, manexando termos como feito, hipótese, lei, teoría ou modelo.
- Usa con rigor termos epistemolóxicos como indución, hipotético-dedutivo, método, verificación, predición, realismo, causalidade, obxectividade, relatividade, caos e indeterminismo, entre outros.
- Extrae conclusións razoadas sobre a inqueda humana por transformar e dominar a natureza, póndoa ao servizo do ser humano, así como das consecuencias desta actuación, e participa de debates acerca das implicacións da tecnoloxía na realidade social.
- Identifica e reflexiona de forma argumentada acerca de problemas comúns aos campos filosófico e científico, como son o problema dos límites e as posibilidades do coñecemento, a cuestión da obxectividade e a verdade, a racionalidade tecnolóxica, etc.
- Coñece o que é a metafísica e usa a abstracción para comprender os seus contidos e a súa actividade, razoando sobre eles.
- Describe as principais interpretacións metafísicas e os problemas que suscita o coñecemento metafísico da realidade.
- Comprende e utiliza con rigor conceptos metafísicos como ser, sistema metafísico, realidade, aparencia, materia e espírito, unidade, dualidade, multiplicidade, devir, necesidade, continxencia, transcendencia, categoría e abstracción, materialismo, espiritualismo, existencialismo ou esencialismo, entre outros.
- Realiza unha análise crítica ante teorías metafísicas diverxentes de interpretación da realidade.
- Analiza e comprende fragmentos de textos breves e significativos sobre as problemáticas metafísicas que presenta a realidade, de pensadores como Platón, Aristóteles, Tomé de Aquino, Descartes, Marx, Nietzsche, etc., comparando e establecendo semellanzas e diferenzas entre os enfoques, e disertando coherentemente sobre as posturas históricas.
- Usa con rigor termos epistemolóxicos e científicos como cosmovisión, paradigma, Universo, natureza, finalismo, organicismo, determinismo, orde, causalidade, conservación, principio, mecanicismo, materia, relatividade, cuántica, espazo, tempo, azar, determinismo, indeterminismo, probabilidade, gaia e caos, entre outros.

- Elabora esquemas, táboas e/ou mapas conceptuais que comparen os caracteres adxudicados historicamente ao Universo, entendido como totalidade do real, contextualizando historicamente e culturalmente cada cosmovisión e ampliando información mediante internet e/ou fontes bibliográficas.
- Analiza textos filosóficos e científicos, clásicos e contemporáneos, que aborden as mesmas problemáticas, e investigar a vixencia das ideas expostas.
- Reflexiona sobre as implicacións filosóficas que afectan a visión do ser humano en cada cosmovisión filosófico-científica estudada, e argumenta as súas propias ideas de xeito razoado e creativo.
- Utilizar con rigor vocabulario específico da temática, como evolución, dialéctica, proceso, progreso, emerxencia, azar, selección natural, apto, reduccionismo, creacionismo, evolución cultural, vitalismo, determinismo xenético, natureza e cultura.
- Coñece e explica as consideracións filosóficas implicadas na teoría da evolución, como a consideración dinámica e dialéctica da vida ou o indeterminismo, entre outras.
- Diserta sobre o ser humano en tanto que resultado da dialéctica evolutiva entre o xeneticamente innato e o culturalmente adquirido, condición para a innovación e a capacidade creativa que caracterizan a nosa especie.
- Argumenta con coherencia, baseándose nos datos obxectivos aprendidos, sobre as implicacións de adoptar prexuízos etnocéntricos para vulgar os seres humanos e as culturas.
- Contrasta e relaciona as principais concepcións filosóficas que se viñeron dando historicamente sobre o ser humano.
- Analiza de xeito crítico textos significativos e breves dos grandes pensadores.
- Usa con rigor termos como dualismo e monismo antropolóxico, areté, mente, corpo, espírito, creacionismo, antropocentrismo, teocentrismo, alma, humanismo, persoa, dignidade, sentido, estado de natureza, estado de civilización, existencia, liberdade, emoción, paixón, determinismo, alienación, nihilismo, existencia, inconsciente, morte, historia ou transcendencia, entre outros.
- Contrasta e relaciona as principais concepcións filosóficas que se viñeron dando historicamente no contexto da filosofía occidental sobre o ser humano, coa visión filosófica oriental, o budismo, o taoísmo e o hinduísmo.
- Diserta, de xeito oral e escrito, sobre as grandes cuestións metafísicas que lle dan sentido á existencia humana.
- Argumenta e razoa, de xeito oral e escrito, acerca dos puntos de vista propios sobre o ser humano, desde a filosofía e sobre diferentes temáticas filosóficas relacionadas co sentido da existencia humana.
- Coñece as teorías filosóficas da relación entre mente e corpo (monismo, dualismo e emerxentismo), e argumenta sobre esas teorías comparando semellanzas e diferenzas, de forma colaborativa.
- Explica a orixe da ética occidental no pensamento grego.
- Expresa de xeito crítico as argumentacións das principais teorías éticas sobre a felicidade e a virtude.
- Expresa de maneira crítica as argumentacións das principais teorías éticas sobre a xustiza.
- Analiza textos breves dalgúns dos filósofos representantes das principais teorizacións éticas e sobre o desenvolvemento psicolóxico moral do individuo.
- Usa con rigor termos como ética, moral, acción moral, autonomía, responsabilidade, convención moral, madurez moral, virtude moral, subxectivismo, relativismo e universalismo moral, utilitarismo, deber moral, ética de máximos, ética de mínimos, consenso, xustiza, eudemonismo, hedonismo, emotivismo e utilitarismo.
- Identifica a función, as características e os principais interrogantes da filosofía política.

- Utiliza con rigor conceptos como democracia, Estado, xustiza, dereito, dereitos naturais, Estado democrático e de dereito, legalidade, lexitimidade, convención, contractualismo, alienación, ideoloxía, utopía, entre outros conceptos clave da filosofía política.
- Explica de xeito coherente as formulacións filosófico-políticas de Platón, os sofistas, Maquiavelo, Locke, Montesquieu, Rousseau, Hobbes, Kant, John Stuart Mill, Popper ou Habermas, entre outros.
- Analiza e reflexiona sobre a relación entre individuo e Estado, sobre a base do pensamento dos sofistas, Marx e a escola de Frankfurt.
- Describe e compara os conceptos de legalidade e lexitimidade.
- Coñece e manexa con rigor conceptos como símbolo, comunicación, linguaxe formal, lóxica, xuízo lóxico, razoamento, demostración, discurso, elocuencia, orador, retórica, exordio, inventio, dispositio, argumentación, elocutio, compositio, actio, falacia, debate, negociación, persuasión e concepto universal, entre outros.
- Utiliza os elementos e as regras do razoamento da lóxica de enunciados.
- Distingue un argumento veraz dunha falacia.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Coñecer e comprender a especificidade e a importancia do saber racional en xeral e do filosófico en particular.
- Identificar as dimensións teórica e práctica da filosofía,, relacionándoa paralelamente con outros saberes de comprensión da realidade.
- Contextualizar histórica e culturalmente os principais problemas filosóficos.
- Comprender e utilizar con precisión o vocabulario filosófico fundamental.
- Analizar de maneira crítica fragmentos de textos filosóficos significativos e breves.
- Coñecer de modo claro e ordenado as problemáticas filosóficas implicadas no proceso do coñecemento humano.
- Explicar e reflexionar sobre o problema filosófico do acceso á verdade.
- Analizar de forma crítica fragmentos de textos significativos sobre a análise filosófica do coñecemento humano.
- Entender e valorar a relación entre a filosofía e a ciencia.
- Recoñecer e valorar a metafísica, distinguíndoa das ciencias particulares.
- Coñecer e explicar, desde un enfoque metafísico, os principais problemas que presenta a realidade.
- Ler e analizar de xeito crítico textos filosóficos, epistemolóxicos e científicos sobre a comprensión da realidade, tanto desde o plano metafísico como desde o físico.
- Recoñecer en que consiste a antropoloxía filosófica.
- Coñecer e reflexionar sobre as concepcións filosóficas sobre o ser humano.
- Disertar, de forma oral e escrita, sobre as temáticas intrinsecamente filosóficas no ámbito do sentido da existencia, como poden ser a cuestión do sentido, a esencia e a existencia, o eu, a liberdade, a morte, o destino, o azar, a historia ou a necesidade de transcendencia, entre outras.
- Identificar a especificidade da razón na súa dimensión práctica, en tanto que orientadora da acción humana.
- Recoñecer o obxecto e función da ética.
- Coñecer e explicar as principais teorías éticas sobre a xustiza e a felicidade, e sobre o desenvolvemento moral.

- Explicar a función, as características e os principais interrogantes da filosofía política, como a orixe e a lexitimidade do Estado, as relacións entre o individuo e o Estado ou a natureza das leis.
- Coñecer as teorías e os conceptos filosóficos principais que estiveron na base da construción da idea de Estado e das súas funcións, apreciando o papel da filosofía como reflexión crítica.
- Distinguir os conceptos de legalidade e lexitimidade.
- Recoñecer a capacidade simbólica como elemento distintivo da especie humana.
- Coñecer o campo da estética, reflexionando sobre as contribucións filosóficas realizadas por tres das construcións simbólicas culturais fundamentais.

PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

- Actividades de avaliación continua (resumos, esquemas, disertacións, cuestionarios, debates, exposicións, explicación e comentarios de textos breves, comentarios de libros e películas, busca de información, etc.).
- Exame sobre os contidos teóricos.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN:

- Ao longo do curso faránse tres probas, unha por cada avaliación.
- En cada proba o 30% da cualificación como mínimo corresponderá ás actividades de avaliación continua, e un 70% como máximo ao exame sobre os contidos teóricos.
- Para aprobar a materia en xuño haberá que acadar un cinco na media aritmética da cualificación das tres probas.
- Tamén aprobará quen cumpra os seguintes requisitos: boa actitude e comportamento correcto (non ser amonestado por escrito), asistencia regular a clase, realizar todas as actividades, presentarse a todos os exames, puntuar en todos eles e aprobar alomenos unha proba.
- Haberá un exame global en xuño de contidos mínimos (70%).
- Na proba extraordinaria de setembro entran os contidos mínimos (70%).

SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

- Corresponde ao profesor ou profesora que imparte a asignatura no curso superior a organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.
- Os alumnos e alumnas coa materia de *Filosofía* pendente deben realizar en cada avaliación un exame sobre os contidos mínimos (70%).
- A materia pendente está recuperada cando a media aritmética dos tres exames é un cinco.
- En maio haberá un exame global programado pola dirección do centro sobre os contidos mínimos da materia pendente para aqueles alumnos e alumnas que no teñan recuperado a materia.

ANTROPOLOXÍA (1º BACH.)

OBXECTIVOS:

- Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global.
- Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico.
- Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres.
- Afanzar os hábitos de lectura, estudo e traballo.
- Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución.
- Acceder aos coñecementos filosóficos fundamentais.

CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN:

Bloque 1. A antropoloxía como saber (1ª avaliación)

Bloque 2. Antropoloxía física: hominización e humanización (1ª avaliación)

Bloque 3. Antropoloxía cultural (2ª avaliación)

Bloque 4. Antropoloxía social (2ª avaliación)

Bloque 5. Antropoloxía filosófica (1ª avaliación)

CONTIDOS MÍNIMOS:

- Características, obxecto, método e técnicas dos estudos antropolóxicos.
- Ramas da antropoloxía: física, cultural, social e filosófica.
- A antropoloxía e outras ciencias sociais.
- Liña filoxenética humana.
- Proceso de humanización: explosión cultural.
- Relación dialéctica entre o innato e o adquirido.
- Unidade e diversidade do ser humano.
- Concepto de cultura.
- Interiorización da cultura: axentes e procesos da endoculturación.
- Dinámica das culturas e diversidade cultural.
- Sociedade global.
- Producións culturais.
- Linguaxe.
- Sociabilidade constitutiva do ser humano.
- Reprodución social e sexualidade.
- Relacións de parentesco.
- Tratamento das diferenzas sociais.
- Orixe da antropoloxía filosófica.
- Análise filosófica da especificidade humana.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES:

- Identifica e distingue, de xeito claro e razoado, o campo de estudo da antropoloxía.
- Diferencia a súa metodoloxía e as técnicas ao respecto doutras ciencias e saberes.
- Define e concreta con precisión o obxecto peculiar de estudo das ramas da antropoloxía, distinguindo cada unha a través de textos, e realiza unha presentación empregando as tecnoloxías da información e da comunicación.
- Diferencia e explica a antropoloxía con respecto a outros saberes e outras ciencias sociais.
- Reproduce a liña filoxenética humana, utilizando para iso recursos das tecnoloxías da información e da comunicación.
- Describe e explica, mediante ferramentas informáticas, a orixe e a evolución da especie humana.
- Identifica a relación dialéctica entre o innato e o adquirido a partir da diferenciación de teorías e modelos.
- Identifica e describe mediante pequenos textos a complexidade do ser humano, a través da súa peculiar unidade e diversidade.
- Define os trazos característicos da cultura.
- Describe o significado da interiorización da cultura.
- Identifica e define os axentes e os procesos de endoculturación.
- Recoñece, a partir dunha listaxe de trazos culturais e sociais, os elementos característicos da sociedade global.
- Describe con argumentación producións materiais e inmateriais de Galicia.
- Identifica ás relacións entre lingua e cosmovisión, tendo Galicia como exemplo.
- Recoñece e describe a sociabilidade e a socialización como trazos inherentes ao ser humano.
- Identifica dun xeito concreto os mecanismos de reprodución social e, especialmente, os trazos típicos da sexualidade.
- Analiza e describe os sistemas terminolóxicos sobre o parentesco, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación.
- Analiza as modalidades de organización domésticas e os sistemas de parentesco, prestándolle especial atención á realidade galega.
- Analiza e identifica as relacións entre individuos.
- Recoñece, a través de pequenos fragmentos, o significado da pertenza a grupos estratificados.
- Describe a relación dos grupos cos poderes establecidos, utilizando as tecnoloxías da información e da comunicación.
- Describe de xeito sinxelo a orixe da antropoloxía filosófica a comezos do século XX e os seus antecedentes máis afastados.
- Identifica dun xeito concreto os trazos distintivos do enfoque filosófico sobre a especificidade humana, desde os puntos de vista simbólico e histórico, en fragmentos filosóficos.
- Diferencia os instintos animais básicos da plasticidade da dinámica humana.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Delimitar e precisar o campo de estudo da antropoloxía, así como a súa metodoloxía e as súas técnicas.
- Definir e concretar o obxecto peculiar de estudo das ramas da antropoloxía.
- Diferenciar a antropoloxía doutras ciencias sociais.

- Establecer a liña filoxenética humana, dando conta das probas sobre a evolución.
- Describir a orixe e a evolución da especie humana, e a arbore xenealóxica dos homínidos ata a explosión cultural.
- Recoñecer a relación dialéctica entre o innato e o adquirido a partir de diversas teorías e modelos.
- Describir a complexidade do ser humano a través da súa peculiar unidade e diversidade.
- Definir o termo cultura, asumindo a súa complexidade desde diversos puntos de vista.
- Describir a interiorización da cultura, salientando os axentes e os procesos da endoculturación.
- Describir as dinámicas das culturas e a diversidade cultural.
- Describir os elementos característicos da sociedade global.
- Describir a sociabilidade e a socialización como trazos inherentes ao ser humano.
- Analizar os procedementos de produción de bens, así como as bases e os tipos de intercambio económico.
- Analizar os mecanismos de reprodución social e, especialmente, a comprensión da sexualidade.
- Analizar e describir os sistemas terminolóxicos e as teorías sobre o parentesco.
- Analizar as relacións entre individuos, o mantemento dunha cohesión política e a resolución dos conflitos por medio de guerras.
- Recoñecer o significado da pertenza a grupos estratificados e a súa relación co poder.
- Describir as orixes mediatas e inmediatas da antropoloxía filosófica.
- Caracterizar os trazos distintivos do enfoque filosófico sobre a especificidade humana, desde os puntos de vista simbólico e histórico.

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

- Actividades de avaliación continua (resumos, esquemas, disertacións, cuestionarios, debates, exposicións, explicación e comentarios de textos breves, comentarios de libros e películas, busca de información, etc.).
- Exame sobre os contidos teóricos.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN:

- Ao longo do curso faránse tres probas, unha por cada avaliación.
- En cada proba o 50% da cualificación como mínimo corresponderá ás actividades de avaliación continua, e un 50% como máximo ao exame sobre os contidos teóricos.
- Para aprobar a materia en xuño haberá que acadar un cinco na media aritmética da cualificación das tres probas.
- Tamén aprobará quen cumpra os seguintes requisitos: boa actitude e comportamento correcto (non ser amonestado por escrito), asistencia regular a clase, realizar todas as actividades, presentarse a todos os exames, puntuar en todos eles e aprobar alomenos unha proba.
- Na recuperación global de xuño haberá que presentar unhas actividades (50% da cualificación).
- Na proba extraordinaria de setembro haberá que presentar unhas actividades (50% da cualificación).

INTRODUCCIÓN Á SOCIOLOXÍA (1º BACH.)

OBXECTIVOS:

- Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global.
- Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico.
- Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres.
- Afanzar os hábitos de lectura, estudo e traballo.
- Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución.
- Acceder aos coñecementos filosóficos fundamentais.

CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN:

- Bloque 1. A investigación sociolóxica (1ª avaliación)
- Bloque 2. Individuo, cultura e sociedade (1ª avaliación)
- Bloque 3. Grupos, institucións e organizacións sociais. A burocracia (2ª avaliación)
- Bloque 4. Estratificación, desigualdade e mobilidade social (2ª avaliación)
- Bloque 5. Orde, cambio social, desviación e conflito (3ª avaliación)
- Bloque 6. Xénero e sociedade (3ª avaliación)

CONTIDOS MÍNIMOS:

- A socioloxía como ciencia: obxecto de estudo, método e técnicas de investigación sociolóxica.
- A socioloxía e as demais ciencias sociais.
- Natureza e cultura: da natureza á cultura, definición e importancia da cultura.
- Individuo e sociedade: a dimensión social do ser humano, teorías sobre a orixe da sociedade, conciencia individual e conciencia social, norma, acción e interacción social, control e sanción social, rol e estatus social.
- Grupos e organizacións sociais: organizacións formais e informais.
- Institucións sociais básicas: a familia, a escola, a saúde, a relixión, economía, emprego e consumo, o goberno.
- Teorías sobre a burocracia.
- A estratificación social: sistemas e teorías da estratificación social, o concepto de clase social na socioloxía contemporánea.
- A mobilidade social: lateral, vertical, intraxeracional, interxeracional.
- Estrutura e cambio social: causas e axentes do cambio social.
- A modernización da sociedade: da sociedade tradicional á sociedade tecnolóxica, a globalización.
- Conflito e consenso social: o conflito xeracional, revolucións e movementos sociais.
- A socioloxía do xénero: estudos de xénero e estudos feministas.
- Socialización de xénero: axentes de socialización de xénero, prexuízos, estereotipos e roles, novos modelos de identidade de xénero.
- Sexismo, linguaxe e medios de comunicación.

- Democracia, poder político e representación: a democracia paritaria e os déficits de cidadanía. Avances legislativos.
- A violencia contra as mulleres: causas, manifestacións e efectos sobre a sociedade. Novas formas de violencia patriarcal nun mundo global.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES:

- Identifica e distingue, de xeito claro e razoado, o campo de estudo da socioloxía.
- Distingue a socioloxía das outras ciencias sociais.
- Elabora un mapa conceptual sobre os enfoques funcionalista, estruturalista, interaccionista simbólico e marxista da socioloxía.
- Le, analiza e comenta algún texto breve de socioloxía.
- Define con precisión e rigor os conceptos natureza, cultura, sociedade, socialización, valores, modelos, símbolos, rol social, estatus social, control social, entre outros.
- Explica o carácter social do ser humano.
- Explica que se entende en antropoloxía por cultura, así como a función adaptativa e integradora da cultura.
- Elabora un mapa conceptual sobre a socialización.
- Expón os trazos característicos dun grupo social fronte a un mero agregado de individuos.
- Distingue con exemplos entre organización formais e informais.
- Participa nun debate sobre a importancia e os perigos da burocracia.
- Le, analiza e comenta algún texto breve sobre os contidos.
- Elabora un mapa conceptual sobre os sistemas e teorías da estratificación social.
- Reflexiona criticamente e debate sobre a desigualdade na sociedade moderna.
- Expón en que consiste a mobilidade social. .
- Le, analiza e comenta algún texto breve sobre os contidos.
- Define con precisión e rigor os conceptos cambio social, conflito, consenso, conformidade, desviación, anomia entre outros.
- Elabora un mapa conceptual sobre os trazos característicos da sociedade tecnolóxica fronte á tradicional.
- Elabora un mapa conceptual sobre as causas e axentes do cambio.
- Realiza unha composición sobre as vantaxes e inconvenientes das sociedades modernas.
- Realiza un traballo monográfico, individual ou en equipo, e expono publicamente sobre a imaxe da muller en series de televisión ou películas.
- Realiza un traballo monográfico, individual ou en equipo, e expono publicamente sobre a imaxe da muller na publicidade.
- Investiga sobre o sexismo nos medios de comunicación.
- Elabora, individualmente ou en equipo, e expono publicamente sobre a violencia contra as mulleres.
- Busca información e reflexiona criticamente e debate sobre as políticas de igualdade.
- Le, analiza e comenta algún texto breve sobre os contidos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Comprender e definir con rigor conceptos sociolóxicos.

- Explicar, identificar, describir e expoñer con corrección gramatical, claridade e coherencia, de forma oral ou escrita, temas referidos aos contidos.
- Ler, analizar e comentar criticamente textos breves de socioloxía e filosofía social referidos aos contidos.
- Elaborar esquemas e mapas conceptuais sobre temas referidos aos contidos.
- Elaborar, individualmente ou en equipo, e expoñer traballos monográficos sobre temas relacionados cos contidos.
- Buscar información, recorrendo ás novas tecnoloxías, sobre diversos estudos, temas e problemas sociolóxicos relacionados cos contidos.
- Compoñer textos de carácter sociolóxicos referidos a temas sociolóxicos e problemas sociais actuais.
- Participar en debates sobre problemas sociais actuais.

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

- Actividades de avaliación continua (resumos, esquemas, disertacións, cuestionarios, debates, exposicións, explicación e comentarios de textos breves, comentarios de libros e películas, busca de información, etc.).
- Exame sobre os contidos teóricos.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN:

- Ao longo do curso faránse tres probas, unha por cada avaliación.
- En cada proba o 50% da cualificación como mínimo corresponderá ás actividades de avaliación continua, e un 50% como máximo ao exame sobre os contidos teóricos.
- Para aprobar a materia en xuño haberá que acadar un cinco na media aritmética da cualificación das tres probas.
- Tamén aprobará quen cumpra os seguintes requisitos: boa actitude e comportamento correcto (non ser amonestado por escrito), asistencia regular a clase, realizar todas as actividades, presentarse a todos os exames, puntuar en todos eles e aprobar alomenos unha proba.
- Na recuperación global de xuño haberá que presentar unhas actividades (50% da cualificación).
- Na proba extraordinaria de setembro haberá que presentar unhas actividades (50% da cualificación).

HISTORIA DA FILOSOFÍA (2º BACH.)

OBXECTIVOS:

- Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global.
- Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico.
- Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres.
- Afanzar os hábitos de lectura, estudo e traballo.
- Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución.
- Acceder aos coñecementos filosóficos fundamentais.

CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN:

Bloque 1. A filosofía na antiga Grecia (1ª avaliación)

Bloque 2. A filosofía medieval (1ª avaliación)

Bloque 3. A filosofía na modernidade e na Ilustración (2ª avaliación)

Bloque 4. A filosofía contemporánea (3ª avaliación)

CONTIDOS MÍNIMOS:

- Platón: ontoloxía e coñecemento; concepción dualista do ser humano; dimensión antropolóxica e política da virtude; o autor e o seu contexto.
- Problemas da filosofía antiga e solución de Aristóteles.
- Aristóteles: metafísica, física, coñecemento, ética eudemonista e política. Comparación coa filosofía platónica. O autor e o seu contexto.
- Descartes: O método, o "cogito" (coñecemento e realidade) e o dualismo antropolóxico.
- Hume: o coñecemento, crítica á causalidade e á substancia. Emotivismo moral. Comparación coa filosofía anterior. O autor e o seu contexto.
- Locke: liberalismo político.
- A Ilustración francesa. Rousseau: a crítica social, a crítica á civilización, o estado de natureza, a defensa do contrato social e a vontade xeral.
- Idealismo transcendental. Kant: as facultades e límites do coñecemento.
- Lei Moral e paz perpetua en kant.
- Marx: o materialismo histórico, a crítica ao idealismo, á alienación e á ideoloxía, e a súa visión humanista do individuo.
- Nietzsche: crítica á metafísica, á moral e á ciencia; a verdade como metáfora.
- O superhome, como resultado da inversión de valores e a vontade de poder, e comparación coas teorías da filosofía antiga, medieval, moderna e contemporánea. O autor e o seu contexto.
- Filosofía crítica da escola de Frankfurt. A crítica a razón ilustrada e á idea de progreso.
- Pensamento posmoderno: principais teses dos filósofos posmodernos, como Vattimo, Lyotard e Baudrillard, e reflexión sobre a súa vixencia actual.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES:

- Utiliza conceptos de Platón como idea, mundo sensible, mundo intelixible, ben, razón, doxa, episteme, universal, absoluto, dualismo, reminiscencia, transmigración, mímese, methexe, virtude e xustiza, entre outros, e aplícaos con rigor.
- Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral como na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Platón, analizando a relación entre realidade e coñecemento, a concepción dualista do ser humano e a dimensión antropolóxica e política da virtude.
- Respecta o esforzo da filosofía de Platón por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios sociais da Grecia antiga, valorando positivamente o diálogo como método filosófico, o nacemento das utopías sociais, o sentido do gobernante-filósofo ou a súa defensa da inclusión das mulleres na educación.
- Utiliza con rigor conceptos do marco do pensamento de Aristóteles, como substancia, ciencia, metafísica, materia, forma, potencia, acto, causa, efecto, teleoloxía, lugar natural, indución, dedución, abstracción, alma, monismo, felicidade e virtude, entre outros.
- Comprende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais de Aristóteles, examinando a súa concepción da metafísica e da física, o coñecemento, a ética eudemonística e a política, en comparación coas teorías de Platón.
- Estima e razoa o esforzo da filosofía de Aristóteles por contribuír ao desenvolvemento do pensamento occidental, valorando positivamente a formulación científica das cuestións.
- Explica o encontro da filosofía e a relixión cristiá nas súas orixes, a través das teses centrais do pensamento de Agostiño de Hipona.
- Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Tomé de Aquino, distinguindo a relación entre fe e razón, as vías de demostración da existencia de Deus, e a lei moral, en comparación coas teorías da filosofía Antiga.
- Identifica conceptos de Descartes como razón, certeza, método, dúbida, hipótese, "cogito", idea, substancia e subxectivismo, entre outros, e aplícaos con rigor.
- Comprende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Descartes, analizando o método e a relación entre coñecemento e realidade a partir do "cogito" e o dualismo no ser humano, en comparación coas teorías da filosofía antiga e da medieval.
- Identifica os problemas da filosofía moderna e relaciónaos coas solucións aportadas por Descartes.
- Estima e razoa o esforzo da filosofía de Descartes por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios socioculturais da Idade Moderna, e valora a universalidade da razón cartesiana.
- Utiliza conceptos de Hume como escepticismo, crítica, experiencia, percepción, inmanencia, asociación, impresións, ideas, hábito, contradición, causa, crenza, sentimento, mérito, utilidade, felicidade, contrato social, liberdade e deber, entre outros, e úsaos con rigor.
- Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais de Hume, distinguindo os principios e os elementos do coñecemento respecto á verdade, a crítica á causalidade e á substancia, e o emotivismo moral, en comparación coas teorías da filosofía antiga e da medieval, e co racionalismo moderno.
- Coñece e explica as ideas centrais do liberalismo político de Locke, identificando os problemas da filosofía moderna, e relaciónaos coas solucións aportadas por Hume.

- Comprende os ideais que impulsaron os ilustrados franceses, e explica o sentido e transcendencia do pensamento de Rousseau, a súa crítica social, a crítica á civilización, o estado de natureza, a defensa do contrato social e a vontade xeral.
- Aplica conceptos de Kant como sensibilidade, entendemento, razón, crítica, transcendental, ciencia, innato, xuízo, a priori, a posteriori, facultade, intuición, categoría, ilusión transcendental, idea, lei, fenómeno, nómeno, vontade, deber, imperativo categórico, autonomía, postulado, liberdade, dignidade, persoa, paz e pacto, entre outros, e utilízalos con rigor.
- Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Kant, analizando as facultades e os límites do coñecemento, a lei moral e a paz perpetua, comparándoas coas teorías da filosofía antiga, medieval e moderna.
- Describe a teoría política de Rousseau, identificando os problemas da filosofía moderna e relacionándoa coas solucións achegadas por Kant.
- Identifica conceptos de Marx como dialéctica, materialismo histórico, praxe, alienación, infraestrutura, superestrutura, forzas produtivas, medios de produción, loita de clases, traballo, plusvalor e humanismo, entre outros, e utilízalos con rigor.
- Coñece e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Marx, examinando o materialismo histórico e a crítica ao idealismo, á alienación e á ideoloxía, e expón a súa visión humanista do individuo.
- Identifica os problemas da filosofía contemporánea en relación coas solucións achegadas por Marx.
- Valora o esforzo da filosofía de Marx por contribuír ao desenvolvemento das ideas e aos cambios sociais da Idade Contemporánea, xulgando positivamente a defensa da igualdade social.
- Define conceptos de Nietzsche como crítica, traxedia, intuición, metáfora, convención, perspectiva, xenealoxía, transvaloración, nihilismo, superhome, vontade de poder, e eterno retorno, entre outros, e aplícalos con rigor.
- Entende e explica con claridade, tanto na linguaxe oral coma na escrita, as teorías fundamentais da filosofía de Nietzsche, considerando a crítica á metafísica, á moral e á ciencia, a verdade como metáfora, e a afirmación do superhome, como resultado da inversión de valores e a vontade de poder, en comparación coas teorías da filosofía antiga, medieval, moderna e contemporánea.
- Identifica as respostas da filosofía crítica da escola de Frankfurt e reflexiona sobre elas, identificando os problemas da filosofía contemporánea.
- Explica e argumenta sobre as principais teses dos filósofos posmodernos, como Vattimo, Lyotard e Baudrillard, e reflexiona sobre a súa vixencia.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Coñecer a orixe da filosofía en Grecia e comprender o primeiro gran sistema filosófico, o de Platón,
- Entender o sistema teleolóxico de Aristóteles
- Explicar a orixe do pensamento cristián e o seu encontro coa filosofía a través das ideas fundamentais de Agostiño de Hipona, apreciando a súa defensa da liberdade, da verdade e do coñecemento interior ou a historia.
- Coñecer a síntese de Tomé de Aquino, en relación co agostinismo, a filosofía árabe e xudía, e o nominalismo, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e nos cambios socioculturais da Idade Media.
- Coñecer algunha das teorías centrais do pensamento de Guillerme de Ockham, cuxa reflexión crítica supuxo a separación entre razón e fe, a independencia da filosofía e o novo pulo para a ciencia.

- Comprender a importancia do xiro do pensamento occidental que se deu no Renacemento e que anticipa a modernidade, valorando o novo humanismo que enzalza a "dignitas hominis", a investigación dos prexuízos do coñecemento de F. Bacon e as implicacións da Revolución Científica, e coñecer as teses fundamentais do realismo político de N. Maquiavelo.
- Entender o racionalismo de Descartes, distinguíndoo e relacionándoo coa filosofía humanista e o monismo panteísta de Spinoza, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e nos cambios socioculturais da Idade Moderna.
- Coñecer o empirismo de Hume en relación co liberalismo político de Locke, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e os cambios socioculturais da Idade Moderna.
- Coñecer os principais ideais dos ilustrados franceses, afondando no pensamento de J.J. Rousseau, e valorar a importancia do seu pensamento para o xurdimento da democracia mediante unha orde social acorde coa natureza humana.
- Comprender o idealismo crítico de Kant, en relación co racionalismo de Descartes, o empirismo de Hume e a filosofía ilustrada de Rousseau, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e os cambios socioculturais da Idade Moderna.
- Entender o materialismo histórico de Marx, en relación co idealismo de Hegel e con Feuerbach, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e nos cambios socioculturais da Idade Contemporánea.
- Comprender o vitalismo de Nietzsche en relación co vitalismo de Schopenhauer, e valorar a súa influencia no desenvolvemento das ideas e os cambios socioculturais da Idade Contemporánea.
- Entender o raciovitalismo de Ortega y Gasset en relación con figuras da filosofía española, como Unamuno, e do pensamento europeo, e valorar as influencias que recibe e a repercusión do seu pensamento no desenvolvemento das ideas e a rexeneración social, cultural e política de España.
- Coñecer as teses fundamentais da crítica da Escola de Frankfurt, analizando a racionalidade dialéctica de Habermas, relacionándoo coa filosofía crítica da Escola de Frankfurt, e valorando a súa influencia no desenvolvemento das ideas e os cambios socioculturais da Idade Contemporánea. Coñecer as teses máis definitorias do pensamento posmoderno, identificando as teses fundamentais de Vattimo, Lyotard e Baudrillard, e valorar criticamente a súa repercusión no pensamento filosófico a partir de finais do século XX.

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

- Actividades de avaliación continua (resumos, esquemas, disertacións, cuestionarios, debates, exposicións, explicación e comentarios de textos breves, comentarios de libros e películas, busca de información, etc.).
- Exame sobre os contidos teóricos.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN:

- Ao longo do curso faránse tres probas, unha por cada avaliación.
- En cada proba o 30% da cualificación como mínimo corresponderá ás actividades de avaliación continua, e un 70% como máximo ao exame sobre os contidos teóricos.
- Para aprobar a materia en maio haberá que acadar un cinco na media aritmética da cualificación das tres probas.

- Tamén aprobará quen cumpra os seguintes requisitos: boa actitude e comportamento correcto (non ser amonestado por escrito), asistencia regular a clase, realizar todas as actividades, presentarse a todos os exames, puntuar en todos eles e aprobar alomenos unha proba.
- Haberá un exame global en maio de contidos mínimos (70%).
- Na proba extraordinaria de setembro entran os contidos mínimos (70%).

PSICOLOXÍA (2º DE BACH.)

OBXECTIVOS:

- Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global.
- Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico.
- Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres.
- Afanzar os hábitos de lectura, estudo e traballo.
- Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución.
- Acceder aos coñecementos filosóficos fundamentais.

CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN:

Bloque 1. A psicoloxía como ciencia (1ª avaliación)

Bloque 2. Fundamentos biolóxicos da conduta (1ª avaliación)

Bloque 3. Os procesos cognitivos básicos: percepción, atención e memoria (1ª/2ª avaliación)

Bloque 4. Os procesos cognitivos superiores: aprendizaxe, intelixencia e pensamento (2ª avaliación)

Bloque 5. A construción do ser humano: motivación, afectividade, e personalidade (2ª/3ª avaliación)

Bloque 6. Psicología social y de las organizaciones (1ª avaliación)

CONTIDOS MÍNIMOS:

- Constitución da psicoloxía como saber autónomo: Wundt, Watson, James e Freud.
- Teorías psicolóxicas: psicanálise, condutismo, teoría cognitiva, Gestalt, humanismo e psicobioloxía.
- Textos de autores como W. Wundt, S. Freud, A. Maslow, W. James e B. F. Skinner, entre outros.
- Anatomía do encéfalo humano. Comparativa co doutros animais.
- Morfoloxía da neurona. Sinapse, impulso nervioso e neurotransmisores.
- Áreas do cerebro e as funcións que executan.
- Doenzas causadas por alteracións xenéticas. Anomalía na conduta. Síndromes.
- Percepción: elementos e fases do proceso.
- Teorías sobre a percepción: asociacionismo, Gestalt, cognitivismo e neuropsicoloxía.
- Leis da percepción da Gestalt .
- Ilusións ópticas e trastornos perceptivos.
- A memoria. Atención e concentración.
- Tipos de memoria. Relación entre eles e utilidade que teñen na aprendizaxe humana.
- Distorsións e alteracións da memoria.
- Teorías da aprendizaxe: condicionamento clásico; aprendizaxe por ensaio-erro; condicionamento instrumental; teoría cognitiva; aprendizaxe social.
- Técnicas de condicionamento na publicidade.
- Factores que inflúen na aprendizaxe: coñecementos previos adquiridos, capacidades, personalidade, estilos cognitivos, motivación, actitudes e valores.
- Procesos cognitivos superiores: pensamento, razoamento e creatividade.
- A intelixencia emocional e as súas competencias.

- Teorías sobre a motivación: homeostática; das necesidades; do incentivo; cognitivas; psicanalíticas; humanistas.
- Causas da frustración. Clasificación dos conflitos de Lewin.
- Alternativas á frustración: agresión, logro indirecto, evasión, depresión ou aceptación.
- Teorías da personalidade.
- Fases do desenvolvemento da personalidade.
- Métodos de avaliación da personalidade e as súas limitacións.
- Relación entre a conciencia e os procesos inconscientes.
- Perspectivas, modelos de estudo e métodos usados para tratar as psicopatoloxías.
- Trastornos en relación ás emocións.
- Trastornos en relación á personalidade.
- Impacto das diferenzas culturais no comportamento individual: a súa influencia nos esquemas cognitivos, na personalidade e na vida afectiva.
- Medidas para prever a conversión das persoas en masa.
- Aplicación da psicoloxía no mundo laboral. Factores psicolóxicos e desenvolvemento laboral: adaptación, innovación, traballo colaborador, xestión de coñecementos, creatividade, autoestima, proposición de retos, motivación, fomento da participación, autonomía e xeración de ambientes creativos.
- Aplicación da psicoloxía no mundo laboral. Riscos da saúde psicolóxica laboral.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES:

- Explica e constrúe un marco de referencia global da psicoloxía, desde as súas orixes en Grecia (nas filosofías de Platón e Aristóteles), ata o seu recoñecemento como saber independente da man de Wundt, Watson, James e Freud, definindo as acepcións do termo psicoloxía ao longo da súa evolución, desde o etimolóxico, como "ciencia da alma", aos achegados polas correntes actuais: condutismo, cognitivismo, psicanálise, humanismo ou Gestalt.
- Distingue e relaciona as facetas teórica e práctica da psicoloxía, e identifica as ramas en que se desenvolven (clínica e da saúde, da arte, das actividades físico-deportivas, da educación, forense, da intervención social, ambiental, etc.), investigando e valorando a súa aplicación nos ámbitos de atención na comunidade, como na familia e na infancia, na terceira idade, en minusvalías, muller, xuventude, minorías sociais e inmigrantes, cooperación para o desenvolvemento, etc.
- Explica a influencia dos compoñentes xenéticos que interveñen na conduta, e investiga e valora se estes teñen efectos distintivos entre a conduta feminina e a masculina.
- Localiza e selecciona información en internet acerca de distintos tipos de doenzas causadas por alteracións xenéticas, tales como a síndrome de Down, a síndrome de Turner, a síndrome do miaño de gato ou a síndrome de Klinefelter, entre outras.
- Distingue e relaciona os elementos que interveñen no fenómeno da percepción (estímulo, sentido, sensación e limiares de percepción), recoñecéndoo dentro das fases do proceso perceptivo (excitación, transdución, transmisión e recepción).
- Relaciona os conceptos de atención e concentración como puntos de partida da memoria, distinguindo os tipos de atención e os tipos de alteración que poden sufrir.
- Analiza e valora a importancia dalgúns dos efectos producidos na memoria por desuso, interferencia, falta de motivación, etc., e expón as súas consecuencias de xeito argumentado.

- Exemplifica, a través de medios audiovisuais, algunhas distorsións ou alteracións da memoria, como a amnesia, a hipermnesia, a paramnesia e os falsos recordos, desenvolvendo a súa capacidade emprendedora.
- Analiza e aprecia os resultados da aplicación das técnicas de condicionamento na publicidade, mediante a localización destas últimas en exemplos de casos concretos, utilizados nos medios de comunicación audiovisual.
- Utiliza a súa iniciativa persoal para elaborar un esquema explicativo sobre as fases do desenvolvemento da intelixencia segundo J. Piaget, valorando a importancia das influencias xenéticas e do medio neste proceso.
- Analiza o que é o pensamento, apreciando a validez tanto do razoamento como da creatividade na resolución de problemas e na toma de decisións.
- Valora a importancia das teorías de Gardner e Goleman, realizando un esquema das competencias da intelixencia emocional e a súa importancia no éxito persoal e profesional.
- Utiliza e selecciona información acerca das teorías da motivación (homeostática; das necesidades; do incentivo; cognitivas; psicanalíticas; humanistas), utilizando mapas conceptuais, e elabora conclusións.
- Describe, establecendo semellanzas e diferenzas, as teorías da personalidade, como as provenientes da psicanálise, o humanismo, as tipoloxías, o cognitivismo e o condutismo, valorando as achegas que cada unha delas realizou no coñecemento da natureza humana.
- Explica os tipos de afectos (sentimento, emoción e paixón), especificando os seus determinantes hereditarios e aprendidos, e analizando a relación entre emoción e cognición.
- Describe as emocións primarias (medo, noxo, alegría, tristura, ira, sorpresa, etc.) e secundarias (ansiedade, hostilidade, humor, felicidade, amor, etc.), distinguíndoas das emocións autoconscientes (culpa, vergoña, orgullo, etc.).

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Entender e apreciar a especificidade e a importancia do coñecemento psicolóxico, como ciencia que trata da conduta e os procesos mentais do individuo, valorando que se trata dun saber e unha actitude que estimula a crítica, a autonomía, a investigación e a innovación.
- Identificar a dimensión teórica e práctica da psicoloxía, os seus obxectivos, as súas características e as súas ramas e técnicas de investigación, relacionándoas, como ciencia multidisciplinar, con outras ciencias cuxo fin é a comprensión dos fenómenos humanos, como a filosofía, a bioloxía, a antropoloxía, a economía, etc.
- Recoñecer e expresar as achegas máis importantes da psicoloxía, desde os seus inicios ata a actualidade, identificando os principais problemas formulados e as solucións achegadas polas correntes psicolóxicas contemporáneas, e realizando unha análise crítica de textos significativos e breves de contido psicolóxico, identificando as problemáticas formuladas e relacionándoas co estudado na unidade.
- Explicar a evolución do cerebro humano desde un enfoque antropolóxico, distinguindo as súas características específicas das doutros animais, co fin de apreciar a importancia do desenvolvemento neurolóxico e as consecuencias que delas se derivan.

- Analizar e apreciar a importancia da organización do sistema nervioso central, fundamentalmente do encéfalo humano, distinguindo as localizacións e as funcións que determinan a conduta dos individuos
- Entender e valorar as técnicas actuais de investigación do cerebro e o seu impacto no avance científico acerca da explicación da conduta e na superación dalgúns trastornos e dalgúns doenzas mentais.
- Comprender e recoñecer algunhas das bases xenéticas que determinan a conduta humana, apreciando a relación de causa e efecto que pode existir entre ambas as dúas e destacando a orixe dalgúns doenzas producidas por alteracións xenéticas.
- Investigar e resumir a influencia do sistema endócrino sobre o cerebro e os comportamentos derivados diso, co fin de valorar a importancia da relación entre ambos.
- Comprender a percepción humana como un proceso construtivo eminentemente subxectivo e limitado, no cal ten a súa orixe o coñecemento sobre a realidade, valorando o ser humano como un procesador de información.
- Explicar e apreciar a relevancia das influencias individuais e sociais no fenómeno da percepción, valorando criticamente tanto os seus aspectos positivos como os negativos.
- Coñecer e analizar a estrutura, os tipos e o funcionamento da memoria humana, investigando as achegas dalgúns teorías actuais, co fin de entender a orixe e os factores que inflúen no desenvolvemento desta capacidade no ser humano, e utilizar as súas achegas na súa propia aprendizaxe.
- Explicar as principais teorías sobre a aprendizaxe, identificando os factores que cada unha delas considera determinantes neste proceso, co obxecto de iniciarse na comprensión deste fenómeno e das súas aplicacións no campo social, e utilizar os seus coñecementos para mellorar a súa propia aprendizaxe.
- Comprender os procesos cognitivos superiores do ser humano, como a intelixencia e o pensamento, mediante o coñecemento dalgúns teorías explicativas da súa natureza e o seu desenvolvemento, distinguindo os factores que inflúen nel e investigando a eficacia das técnicas de medición utilizadas e o concepto de CI, co fin de entender esta capacidade humana.
- Recoñecer e valorar a importancia da intelixencia emocional no desenvolvemento psíquico da persoa.
- Reflexionar sobre as posibilidades da intelixencia artificial e xulgar criticamente os seus alcances e os seus límites, co fin de evitar a equivocada humanización das máquinas pensantes e a deshumanización das persoas.
- Explicar e valorar a importancia da motivación, a súa clasificación e a súa relación con outros procesos cognitivos, desenvolvendo os supostos teóricos que a explican e analizando as deficiencias e os conflitos que no seu desenvolvemento conducen á frustración.
- Comprender o que é a personalidade, analizando as influencias xenéticas, ambientais e culturais sobre as que se edifica, as teorías que a estudan e os factores motivacionais, afectivos e cognitivos necesarios para a súa axeitada evolución, en cada fase do seu desenvolvemento.
- Entender e reflexionar sobre a complexidade que implica definir o que é un trastorno mental, describindo algúns dos factores xenéticos, ambientais e evolutivos implicados, co fin de comprender as perspectivas psicopatolóxicas e os seus métodos de estudo.
- Recoñecer e valorar os tipos de afectos, así como a orixe dalgúns trastornos emocionais, co obxecto de espertar o seu interese polo desenvolvemento persoal desta capacidade.

- Coñecer a importancia que na maduración da persoa teñen as relacións afectivas e sexuais, analizando criticamente os seus aspectos fundamentais.
- Comprender e apreciar a dimensión social do ser humano, e entender o proceso de socialización como a interiorización das normas e valores sociais, apreciando a súa influencia na personalidade e na conduta das persoas.
- Coñecer e valorar os procesos psicolóxicos das masas, a súa natureza, as características e as pautas de comportamento, co fin de evitar as situacións de vulnerabilidade en que da persoa poida perder o control sobre os seus propios actos.
- Entender e describir a importancia da psicoloxía no campo laboral e o desenvolvemento das organizacións, reflexionando sobre a importancia do liderado como condición necesaria para a xestión das empresas, reflexionando sobre os erros psicolóxicos que se producen na súa xestión e procurando os recursos axeitados para afrontar os problemas.

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

- Actividades de avaliación continua (resumos, esquemas, disertacións, cuestionarios, debates, exposicións, explicación e comentarios de textos breves, comentarios de libros e películas, busca de información, etc.).
- Exame sobre os contidos teóricos.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN:

- Ao longo do curso faránse tres probas, unha por cada avaliación.
- En cada proba o 30% da cualificación como mínimo corresponderá ás actividades de avaliación continua, e un 70% como máximo ao exame sobre os contidos teóricos.
- Para aprobar a materia en maio haberá que acadar un cinco na media aritmética da cualificación das tres probas.
- Tamén aprobará quen cumpra os seguintes requisitos: boa actitude e comportamento correcto (non ser amonestado por escrito), asistencia regular a clase, realizar todas as actividades, presentarse a todos os exames, puntuar en todos eles e aprobar alomenos unha proba.
- Haberá un exame global en maio de contidos mínimos (70%).
- Na proba extraordinaria de setembro entran os contidos mínimos (70%).

ÉTICA E FILOSOFÍA DO DEREITO (2º DE BACH.)

OBXECTIVOS:

- Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global.
- Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico.
- Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres.
- Afanzar os hábitos de lectura, estudo e traballo.
- Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución.
- Acceder aos coñecementos filosóficos fundamentais.

CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN:

Bloque 1. A ética como reflexión filosófica sobre o feito moral (1ª avaliación)

Bloque 2. A ética prescriptiva. O problema do ben moral (1ª avaliación)

Bloque 3. O dereito (2ª avaliación)

Bloque 4. Xustiza, a democracia e os dereitos humanos como puntos de encontro da ética, a filosofía do dereito e a filosofía política (3ª avaliación)

CONTIDOS MÍNIMOS:

- Ética e moral.
- Especificidade do feito moral.
- Liberdade e racionalidade humana como condicións da responsabilidade moral.
- Determinismos.
- Autonomía moral segundo Kant: autoimposición de normas
- Características das normas morais.
- Normas morais e outros códigos normativos.
- Historicidade e variedade social dos códigos morais.
- Pequenos fragmentos de textos referidos ao ben moral de autores como Platón, Aristóteles, Epicuro, autores estoicos, Tomás de Aquino, Kant ou Stuart Mill, entre outros.
- O ben moral como felicidade e virtude na Antigüidade e no Medievo: Platón, Aristóteles, epicurismo, estoicismo e Tomás de Aquino.
- O utilitarismo, entre o ben moral como felicidade e o consecuencialismo contemporáneo.
- Ética formal kantiana. O ben moral como deber
- Características esenciais distintivas das normas xurídicas.
- Comparativa das normas xurídicas fronte ás normas morais. Semellanza, diferenzas e relación dialéctica.
- Conflito entre legalidade e moralidade.
- A xustiza como ponte entre o dereito e a moral.
- A xustiza como finalidade do dereito.
- Xustiza distributiva e os outros tipos de xustiza.
- A xustiza como imparcialidade de Rawls: situación orixinaria e principios da xustiza.

- Democracia: carácter específico da súa lexitimidade.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES:

- Discirne entre os conceptos de "ética" e "moral", e valora a necesidade da reflexión racional sobre a moralidade como xeito de dar sentido e entender mellor un ámbito ineludible da experiencia de todas as persoas.
- Define "feito moral" e explica con rigor conceptual as características que distinguen os feitos morais doutras facetas da realidade humana, salientando a construción da propia persoa en cada un dos feitos morais dos que somos suxeitos.
- Investiga, en colaboración grupal, procurando e seleccionando información en internet, acerca de cales son os argumentos empregados polas escolas deterministas, e razoa sobre a incidencia deses argumentos en conceptos morais asociados ao de responsabilidade, como os de mérito e culpa.
- Identifica nalgún texto de Kant a súa concepción sobre a persoa como suxeito autónomo capaz de ditar as súas propias normas morais, apreciando o valor máximo e innegociable que teñen as persoas segundo esta tese.
- Utiliza o rigor e a precisión conceptual e terminolóxica para analizar criticamente textos filosóficos de autores que se ocuparon de definir o ben moral, como Platón, Aristóteles, Epicuro, autores estoicos, Tomé de Aquino, Kant ou Stuart Mill e outros, e identifica neles os trazos máis salientables das súas teorías éticas.
- Identifica os trazos básicos do utilitarismo, amosando tanto o que o une á tradición clásica das éticas da felicidade como o que o separa delas, por esquecerse da virtude do axente e pór nas consecuencias medibles todo o peso do xuízo moral.
- Comenta e explica as tres formulacións do imperativo categórico kantiano, pondo de relevo como cada unha delas (universalidade, persoa como ben en si e autonomía da vontade) contribúe á pura formalidade, e valorando a esixencia de rigor analítico que termina por plasmarse no amor ao deber como norma básica e máxima de acción.
- Distingue as características propias das normas xurídicas, pondo exemplos propios de como outros códigos normativos non reúnen todos eses trazos.
- Explica e caracteriza con precisión a noción de dereito e a súa conexión cos principios básicos da moralidade, salientando as posibles semellanzas, diferenzas e relacións dialécticas entre as normas morais e as legais.
- Procura información sobre a traxedia de Antígona e, tomándoa como referencia, analiza outros casos, reais ou ficticios (literarios ou cinematográficos) de dilemas e conflitos entre moralidade e legalidade.
- Identifica no concepto de xustiza a referencia á intersubxectividade e aos criterios para repartir bens, dereitos, obrigas e cargas entre os membros dun grupo, e explica como estes trazos permiten que sirva coma ponte entre o ámbito da moral e o do dereito, podendo ser tomada como a finalidade última dos ordenamentos xurídicos.
- Explica o concepto de xustiza distributiva, comparándoa cos outros tipos de xustiza.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN:

- Entender e apreciar a especificidade do ámbito da moral, valorando a reflexión ética sobre ese campo como camiño para obter unha visión máis racional dunha serie de experiencias constitutivas da persoa, por sérennos obrigadas e por definírmonos ao afrontalas.
- Explicar e apreciar o papel da liberdade e a racionalidade na constitución do suxeito como responsable moral e autónomo, recoñecendo como os argumentos dos distintos determinismos poñen límites a esa autonomía, e identificando a defensa que dela fai Kant como condición básica do feito moral.
- Recoñecer a especificidade das normas morais, distinguíndoas doutros códigos normativos que tamén regulan a conduta humana.
- Manexar e analizar información, procedente de distintos ámbitos, referida ás producións morais humanas (normas e valores), pondo de relevo os aspectos que teñen relación cos contextos históricos e culturais nos que xorden e operan, e valorando criticamente os riscos enfrontados do etnocentrismo e o relativismo.
- Comparar as fortalezas e as debilidades respectivas das posicións subxectivistas e obxectivistas ao respecto da fundamentación das normas morais.
- Explicar a dimensión prescritiva da ética como base para as morais de segundo nivel, e apreciar a aposta pola racionalidade destes códigos morais
- Analizar textos filosóficos pertencentes ás principais teorías éticas, así como calquera outro que presente un claro contido moral caracterizando as súas interpretacións do ben moral.
- Examinar o desenvolvemento da idea de ben moral como felicidade, desde a conexión entre felicidade e virtude na Grecia clásica e no cristianismo medieval, ata o xiro cara ao consecuencialismo que lle dan os autores utilitaristas ingleses no século XIX.
- Distinguir as principais características da ética formal kantiana e apreciar nela tanto o rigor analítico que o leva á defensa do actuar só por deber, como o innegable valor que lle dá Kant á persoa como suxeito autónomo do moral.
- Identificar as grandes correntes na reflexión ética contemporánea, incorporando na paisaxe de teorías éticas as reflexións sobre a virtude de tradicións non occidentais, e transferir á análise ética de problemáticas actuais os conceptos e os principios éticos adquiridos.
- Explicar o papel central da idea de ben común nas éticas da felicidade, e relacionar o principio e a lei universal do dereito de Kant coa súa ética do deber, valorando como en ambos os casos as éticas prescritivas apuntan á necesidade dunha norma xurídica externa que conxugue a convivencia social coa realización das normas éticas.
- Identificar as características esenciais que distinguen as normas xurídicas doutros sistemas normativos, e comprender a problemática relación que ten o dereito coas normas morais, que se plasma nos casos de conflito entre legalidade e moralidade.
- Define o ordenamento xurídico en relación coa comunidade política, e valora a pretensión de que o ordenamento sexa completo e consistente, reflexionando sobre os problemas xerados pola presenza de lagoas ou baleiros xurídicos, e recoñecendo as ramas do dereito incluídas no ordenamento.
- Coñecer e utilizar con rigor os conceptos básicos do dereito (persoa, suxeito activo, suxeito pasivo, ben, propiedade, obriga, prestación, dereito real, dereito persoal, acción xurídica, delito, sanción, suposto xurídico, carácter coercitivo do dereito, etc.).

- Recoñecer o carácter dinámico do dereito, tanto na súa vertente de xeración de novas normas por parte de órganos xurídicos competentes, como na vertente da aplicación das normas vixentes nos procedementos xudiciais, e usar con precisión e fluidez o léxico propio destes dous procesos xurídicos.
- Expor as diferenzas entre as tradicións xurídicas do dereito de casos anglosaxón e o dereito de código continental, valorando os fitos históricos que para este último supuxeron a elaboración dunha compilación e codificación do dereito romano emprendida polo emperador Xustiniano e o código civil napoleónico, así como recoñecer e valorar outras tradicións xurídicas de corte non occidental.
- Describir o papel xogado polos discursos lexitimadores do dereito, e recoñecer algunha das primeiras xustificacións, producidas en sociedades onde imperaban as cosmovisións mítico-relixiosas
- Explicar e valorar o papel dos pensadores sofistas ao debater sobre o criterio de validez das normas da pole, diferenciándoas claramente das leis naturais, e recoñecer algunha das posturas máis salientables neste debate.
- Recoñecer os fitos máis importantes do iusnaturalismo, desde as posturas de Platón, o estoicismo e Cicerón na antigüidade clásica, pasando pola reflexión sobre a lei natural en Tomé de Aquino, e identificar as características do iusnaturalismo na modernidade, comparando o iusnaturalismo en filosofía política co que se dá en filosofía do dereito.
- Definir o positivismo xurídico ou iuspositivismo, comprendendo como e por que quen defende esta corrente, en especial o pensador HansKelsen, presenta unha separación radical entre moral e dereito como necesaria para a formulación dunha teoría pura do dereito, estimando o intento de facer do dereito un ámbito de estudo estritamente científico, pero sendo conscientes dos límites desta posición e avaliando criticamente un dereito que se pretenda completamente amoral.
- Recoñecer a dimensión intersubxectiva da xustiza como elemento que lle permite funcionar como nexo entre a moral e o dereito, comprendendo o seu papel como finalidade dos ordenamentos xurídicos.
- Definir os tipos de xustiza e distinguir os criterios que poden orientar a xustiza distributiva, valorando a teoría da xustiza como imparcialidade de John Rawls ao respecto, e distinguindo as teses básicas desta teoría
- Describir e valorar o carácter específico da lexitimidade democrática, usar con rigor o léxico xurídico-político asociado a este concepto, e distinguir na liberdade, a igualdade, a solidariedade e o pluralismo político os valores irrenunciáveis que inspiran os sistemas democráticos.
- Recoñecer os problemas que para a realización dos ideais de xustiza, democracia e dereitos humanos supón o feito de que haxa tantos ordenamentos xurídicos como estados, valorar os movementos a favor dunha internacionalización cada vez maior dos dereitos, e usar a Declaración Universal dos Dereitos Humanos como base xurídica de todos os dereitos internacionais, e ideal desde onde analizar ética e xuridicamente os acontecementos máis salientables da actualidade.

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

- Actividades de avaliación continua (resumos, esquemas, disertacións, cuestionarios, debates, exposicións, explicación e comentarios de textos breves, comentarios de libros e películas, busca de información, etc.).
- Exame sobre os contidos teóricos.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN:

- Ao longo do curso faránse tres probas, unha por cada avaliación.
- En cada proba o 50% da cualificación como mínimo corresponderá ás actividades de avaliación continua, e un 50% como máximo ao exame sobre os contidos teóricos.
- Para aprobar a materia en maio haberá que acadar un cinco na media aritmética da cualificación das tres probas.
- Tamén aprobará quen cumpra os seguintes requisitos: boa actitude e comportamento correcto (non ser amonestado por escrito), asistencia regular a clase, realizar todas as actividades, presentarse a todos os exames, puntuar en todos eles e aprobar alomenos unha proba.
- Na recuperación global de maio haberá que presentar unhas actividades (50% da cualificación).
- Na proba extraordinaria de setembro haberá que presentar unhas actividades (50% da cualificación).

A Coruña, 15 de Setembro de 2016
O departamento de filosofía